

Perusmuistio: Komission lisätalousarvioesitys nro 2 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2026

Eduskuntatunnus U 34/2025 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 9.6.2026 varainhoitovuotta 2026 koskevan lisätalousarvioesityksen nro 2 EU:n yleiseen talousarvioon (COM (2026) 460 final).

Varainhoitoasetuksen 44 artiklan mukaan komissio voi tehdä tuloperusteisia lisätalousarvioesityksiä, kun omia varoja ja muita tuloja koskevaa ennustetta tarkistetaan ajantasaisten talousennusteiden perusteella. Ottaen huomioon varainhoitoasetuksen säännökset, tulopuoli yksinään ei substanssinsa puolesta edellyttäisi valtioneuvoston kannanottoa, mutta lisätalousarvioprosessin muutoseikat edellyttävät kuitenkin neuvostossa jäsenvaltioiden kannanottoa komission lisätalousarvioesitykseen. Lisätalousarvioesitys koskee tulojen ajantasaistamisen lisäksi myös menojen tarkistuksia.

Komissio esitteli lisätalousarvioesityksen budjettikomiteassa 11.6.2026. Seuraavaksi asia viedään Coreper II käsittelyyn 15.7. ja sen jälkeen neuvoston kirjalliseen menettelyyn, jonka määräaika on alustavan tiedon mukaan syyskuun alkupuolella.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä komission lisätalousarvioesityksen 2/2026.

Suomi pitää kuitenkin valitettavana, että suhteellisen pienen lisärahoituksen tarve esitetään katettavan kehyksen ulkopuolisten erityisvälineiden, joustovälineen sekä yhden ainoan liikkumavaravälineen (SMI) käytöllä eikä uudelleenkohdentamalla määrärahoja talousarvion sisällä.

Suomi kiinnittää huomiota komission ehdottamaan maksumäärärahojen huomattavaan kasvattamiseen ja komission arvioon mahdollisesta tarpeesta myöhemmille

maksumäärärahoja kasvattaville lisätalousarvioille kuluvana talousarviovuonna. Suomi korostaa ennakoitavuuden tärkeyttä kansallisen talousarvion osalta.

Suomi katsoo, että EU:n toimielinten ja virastojen hallintomenojen taso sekä henkilöstömäärä on pidettävä maltillisena.

Pääasiallinen sisältö

Komission antama lisätalousarvioesitys 2/2026 sisältää talousarvion tulopuolen ennustepäivityksen sekä tarkistuksia talousarvion menopuolella.

Tulot:

Vakiintuneen käytännön mukaan komissio esittää unionin talousarvion rahoituksen tarkistamista uusimpien talousennusteiden perusteella, joista sovitaan jäsenvaltioiden kanssa ACOR (Advisory Committee on Own Resources) -ennustemenettelyssä.

Tarkistus koskee perinteisiä omia varoja (nykyisin käytännössä tulleja) koskevia ennusteita, jotka tuloutetaan talousarvioon vuonna 2026, kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrän ennustetta sekä arvonlisävero (ALV)- ja bruttokansantulo (BKTL) –pohjien ennusteita vuodelle 2026. Tässä lisätalousarvioesityksessä esitettävät ennustemuutokset vahvistettiin ACOR-kokouksessa 29. toukokuuta 2026.

Voimassa oleva talousarvio perustuu maksuosuuksien osalta kevään 2025 ACOR-ennustekokouksessa sovittuihin omien varojen ennusteisiin. Päivitettyjen omien varojen ennusteiden sisällyttäminen talousarvioon tällä lisätalousarvioesityksellä parantaa talousarvion tuloarvioiden, ja siten jäsenmaiden EU-maksujen, tarkkuutta kuluvaan vuoteen aikana.

Komission tuloarviot perustuvat komission kevään 2026 talousennusteeseen, jonka mukaan taloudellinen aktiivisuus heikkenee aiemmin ennustettuun verrattuna vuonna 2026, kun Lähi-idän konflikti laukaisee uuden energiashokin, kiihdyttää inflaatiota ja heikentää taloudellista luottamusta.

Komissio ennustaa bruttokansantulon reaalikasvun hidastuvan 1,1 prosenttiin vuonna 2026, joka on 0,3 prosenttiyksikköä vähemmän kuin syksyllä 2025 ennustettiin ja 0,4 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuoden 2025 kasvu. Inflaation ennustetaan nousevan 3,1 prosenttiin vuonna 2026, joka on prosenttiyksikön enemmän, kuin syksyllä 2025 ennustettiin.

Perinteisten omien varojen määrien ennustetaan kuitenkin kasvavan viime vuoteen nähden kansainvälisen kaupan kasvun siivittämänä, vaikka EU:n talouskasvun odotetaan heikkenevän. Yhdysvaltojen tullitariffien nostamisista ja geopoliittisista jännitteistä huolimatta kansainvälinen kauppa kasvoi 4,3 prosenttia vuonna 2025. Kasvun odotetaan jatkuvan vuonna 2026, mutta vaimeampana, noin 2,1 prosenttia.

Verrattuna toukokuussa 2025 sovittuun omien varojen ennusteeseen, johon voimassa oleva vuoden 2026 talousarvio perustuu, vuoden 2026 ennustetta on tarkistettu seuraavasti:

- Arvio vuonna 2026 kannettavista tullimaksuista, joista on vähennetty jäsenvaltioille jäävät kantopalkkiot, on 24 350,2 miljoonaa euroa, joka on 14,0 prosenttia enemmän kuin vuonna 2025 ennustettiin.

- Unionin yhteenlasketun rajatun arvonlisäveropohjan arvioidaan olevan 8 362 091,2 miljoonaa euroa, joka on 1,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2025 ennustettiin.
- Unionin kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrän arvioidaan olevan 9 031 215,2 tonnia, joka on 4,1 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2025 ennustettiin.
- Unionin vuoden 2026 yhteenlasketun BKTL-pohjan arvioidaan olevan 19 456 074,9 miljoonaa euroa, joka on noin 0,9 prosenttia suurempi kuin vuonna 2025 ennustettiin.

Arvonlisävero- ja BKTL-pohjat on muunnettu kansallisista valuutoista euroiksi vuoden 2025 viimeisen noteerauspäivän (31.12.2025) valuuttakurssien mukaan.

Yhdistyneen kuningaskunnan (UK) EU-eron yhteydessä on sovittu maksuosuudesta, jolla UK maksaa osuutensa maksamattomien sitoumusten ja muiden velvoitteiden (esim. toimielinten henkilöstön eläkemenojen) määrästä. UK:n maksuosuus määriteltiin vuosien 2014–2020 UK:n keskimääräisten omien varojen perusteella. Lisätalousarvioesityksessä tarkistetaan UK:n maksuosuutta huomioiden UK:n tammi-toukokuussa 2026 maksamat maksuosuudet sekä arviot tällä hetkellä tiedossa olevista tulevista maksuosuuksista. UK:n maksuosuuden arvioidaan olevan 562,9 miljoonaa euroa pienempi kuin talousarviossa on arvioitu. Tämä johtuu pääasiassa odotettua vähäisemmästä UK:n EU-eroa edeltäneiden sitoumusten toimeenpanosta sekä ehdollisten vastuiden, nettorahoitusoikaisujen ja sakkojen raportoitujen määrien vuoksi. UK:n maksuosuuden pienentäminen kasvattaa jäsenvaltioiden maksuosuuksia unionin talousarvioon.

Sakot ja muut maksut, jotka on maksettu vuonna lisätalousarvioesityksen antamiseen mennessä vuoden 2026 aikana, ovat yhteensä 1 300 miljoonaa euroa. Sakkojen ja muiden maksujen määrä on 1 199 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa arvioitiin. Sakot ja muut tulot vähentävät jäsenvaltioiden maksuja talousarvioon.

BKTL-perusteisella omalla varalla, joka peritään jäsenvaltioilta, rahoitetaan loppuosa talousarvion menoista, joita ei muilla omilla varoilla ja sekalaisilla tuloilla saada katettua. Muiden omien varojen ja sekalaisien tulojen muutokset sekä lisätalousarvioesityksessä esitetyt maksumäärärahojen kasvattamiset huomioon ottaen tarvittavien BKTL-perusteisten omien varojen määrä on yhteensä noin 4 364,9 miljoonaa euroa enemmän kuin aiemmin on ennustettu. BKTL-perusteisten omien varojen määrän nousu kasvattaa jäsenvaltioiden maksuosuutta talousarviosta.

Menot:

Lisätalousarvioesitys nro 2/2026 sisältää myös seuraavat maksusitoumusmäärärahoihin ja maksumäärärahoihin esitetyt muutokset:

Koheesio-ohjelmien täytäntöönpanot vauhdittuivat huomattavasti vuonna 2025, joka on tarkoittanut maksatusten ennakoitua suurempaa kasvua. Jäsenmaat jättivät vuoden 2025 kahtena viimeisenä viikkona merkittävän määrän maksupyynnöjä, mikä tarkoittaa maksupyyntöjen periytymistä vuodelle 2026. Komissio arvioi vuodelta 2025 periytyvän noin 18 miljardin euron edestä käsiteltäviä ja maksettavia maksupyynnöjä.

Periytyneiden maksupyyntöjen ja koheesio-ohjelmien kiihtyneen toimeenpanon vuoksi komissio esittää maksumäärärahojen koheesio politiikkaan liittyvien ohjelmien vahvistamista yhteensä 5,36 miljardilla eurolla, jotta varmistetaan talousarvion varojen riittäminen lokakuun loppuun asti.

Komissio ehdottaa myös Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (EAFRD) maksumäärärahojen kasvattamista jäsenmaiden vuosien 2023–2027 CAP-strategiasuunnitelmien täytäntöönpanon kiihtymisen vuoksi. Komission arvion mukaan maksumäärärahoja tulisi kasvattaa 2,2 miljardilla eurolla.

Komissio tarkkailee koheesiopolitiikan ja EAFRD:n toimeenpanoa ja päivittää arvionsa maksatustarpeista sen jälkeen, kun jäsenmaat ovat päivittäneet ennusteensa heinäkuussa ja elokuussa. Komissio arvioi, että etenkin koheesiopolitiikan ohjelmat voivat vaatia maksumäärärahojen kasvattamista vielä syksyllä.

Komissio ehdottaa lisäksi maatalousalan varauksen kasvattamista 300 miljoonalla eurolla sitoumus- ja maksumäärärahojen osalta, jotta voidaan tukea kohdennetusti ja poikkeuksellisesti maanviljelijöitä, jotka kärsivät lannoitteiden hintojen noususta.

Komissio ehdottaa myös Euroopan maatalouden tukirahaston (EAGF) vahvistamista 140 miljoonalla eurolla sitoumus- ja maksumäärärahoina, varmistaakseen tukien oikea-aikaisen maksatuksen.

Komissio ehdottaa myös lisäystä komission virkojen määrään, hallintomenojen vahvistamista otsakkeessa 7 sekä lainanotto- ja velanhallintatoimien määrärahojen vahvistamista Ukrainan tukilainan tehokkaan hallinnoinnin varmistamiseksi.

Lisätalousarviolla ehdotetaan tehtävän kaksi budjettineutraalia siirtoa Euroopan ympäristökeskuksesta (EEA) takaisin LIFE-ohjelmaan johtuen metsien seurantaan liittyvän ehdotuksen poisvetämisestä sekä ympäristövaihtamädirektiivin täytäntöönpanon myöhästy misestä.

Lisäksi komissio ehdottaa budjettirivin 02 02 02 (*InvestEU-rahaston EU:n takuu – Yhteisen vararahaston rahoittaminen*) selitysosaa muutettavan vastaamaan InvestEU Omnibus II asetuksessa säädettyä mahdollisuutta jäsenmaille osoittaa varoja elpymisvälineestä InvestEU-välineeseen.

Kaikkiaan lisätalousarvioesityksen 2/2026 nettovaikutus menoihin, ja siten jäsenvaltioiden maksuosuuksiin, on 444,2 miljoonan euron lisäys maksusitoumusmäärärahoihin ja 8,0 miljardin euron lisäys maksumäärärahoihin.

Koska alaotsakkeessa 2b ei ole jäljellä liikkumavaraa eikä mahdollisuuksia uudelleen-kohdennuksiin, komissio ehdottaa joustovälineen käyttöä 1,0 miljoonalla eurolla maksusitoumus- ja maksumäärärahoina vahvistaakseen lainanottoon ja velanhallintaan tarkoitettuja menoja.

Vastaavasti, koska otsakkeessa 7 ei ole jäljellä liikkumavaraa eikä mahdollisuuksia uudelleen-kohdennuksiin, komissio ehdottaa yhden ainoan liikkumavaravälineen (SMI) käyttöä n. 3,2 miljoonan euron edestä sitoumusmäärärahojen lisäämiseksi otsakkeessa 7.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Lisätalousarvioesityksen oikeusperusta on SEUT 314 artikla ja Euratom 106 A artikla; erityinen lainsäätämisyjärjestys, määräänemmistö neuvostossa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046 unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (ns. varainhoitoasetus), 44 artikla.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Lisätalousarvio edellyttää neuvoston ja parlamentin käsittelyä. Euroopan parlamentissa komission ehdotuksen käsittelystä vastaa budjettivaliokunta.

Kansallinen valmistelu

Tämä perusmuistio on käsitelty ja asia on sovitettu yhteen valtioneuvoston sisällä EU 34 (budjetti- ja hallintoasiat) -jaoston kokouksessa 17.6.2026.

Eduskuntakäsittely

Lisätalousarvioesityksellä nro 2/2026 esitetään täydennettäväksi EU:n vuoden 2025 talousarviota, joka on eduskunnassa käsitelty U-asiana U 34/2025 vp. Lisätalousarvioesityksestä nro 2/2026 toimitetaan eduskunnalle selvitys tällä U-jatkokirjelmällä, joka liitetäisiin em. U-asiaan.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Lisätalousarvioesityksellä ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön tai Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Lisätalousarvioesityksellä nro 2/2026 päivitetäisiin omien varojen pohjia (ALV- ja BKTL-perusteiset omat varat, kierrättämättömän muovipakkausjätteen sekä perinteisten omien varojen määrä), Yhdistyneen kuningaskunnan maksuja ja muita tuloja koskevat ennusteet.

Perinteisten omien varojen (käytännössä tullien), ALV-oman varan, kierrättämättömän muovipakkausjäte -oman varan ja muiden tulojen yhteenlaskettu määrä vuonna 2025 tulee olemaan suurempi kuin mitä vuonna 2025 ennustettiin.

Lisäksi menopuolen tarkistamisen vuoksi komissio ehdottaa 8,0 miljardin euron lisäystä talousarvion maksumäärärahoihin, joka kasvattaisi BKTL-oman varan osuutta vastaavasti.

Kokonaisuudessaan BKTL-oma vara, ja siten jäsenvaltioiden maksuosuudet, kasvaisi lisätalousarvioehdotuksen 2/2026 muutosten myötä 4 364,9 miljoonalla eurolla.

Lisätalousarvioesityksen nro 2/2026 mukaan Suomen EU-maksut kasvaisivat kokonaisuudessaan noin 12 miljoonaa euroa komission edellisestä lisätalousarvioesityksestä nro 1/2026 (annettu 10.4.2026), jolloin Suomen maksuosuus olisi 2 672 miljoonaa euroa vuonna 2026. Vuonna 2026 on tullut maksuun myös aiempien talousarviovuosien muutoksia, jotka vähentävät Suomen vuoden 2026 EU-maksuja noin 83 miljoonalla eurolla, jolloin kansallisesta talousarviosta maksettaisiin vuonna 2026 EU-maksuja noin 2 589 miljoonaa euroa. Maksujen kasvu voidaan kattaa nykyiseen kansalliseen vuoden 2026 talousarvioon sisältyvien Suomen EU-maksuihin liittyvien määrärahojen (2 657 miljoonaa euroa) puitteissa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM (2026) 460 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO Miika Grönholm, puh +358 295 530 599, etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/358/2025

Liitteet

Viite